

TANULÓI KÖZÖSSÉGEK VIZSGÁLATA A SMETRY SZOFTVERREL

Horváth Endre *, Szekeres Ágota **

* *ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar*

** *ELTE BGGYK Atipikus Viselkedés és Kogníció Gyógypedagógiai Intézet*

Kulcsszavak: sajátos nevelési igény; integráció; szociometria

Az integráltan nevelt gyermekek száma évről évre emelkedik (*Csécsiné Máriás, Hagymásy és Könyvesi, 2012*), ezért fontosak azok a fejlesztések, amelyek segítségével támogatjuk ezt a folyamatot. A sikeres integráció szempontjából kiemelkedő fontosságú, hogy a pedagógusok minél alaposabban ismerjék a folyamatban részt vevő tanulói populációt. Így egy olyan mérési módszer kidolgozása válik szükségessé, amely átfogó képet ad a tanulói közösségekről, a gyermekek társas viszonyairól, és amely könnyen használható mind a tanulók, mind az alkalmazó pedagógusok körében. A különféle tanulói populációk szociális szempontú megismerésének eszköze lehet a Mérei-féle többszempontú szociometria, melynek (gyógy)pedagógiai és szociálpszichológiai munkában történő alkalmazására kezdtük el a Smetry szoftver fejlesztését. Ezen innovációinak köszönhetően egyszerűbbé teszi a módszer használatát a pedagógusok és a diákok számára is.

A Smetry könnyen kezelhető felülete rendkívül gyors adatbevitelt tesz lehetővé, web alapú kialakítása hatékony együttműködést biztosít a szoftvert használó felhasználók között. Más szoftverekkel ellentétben bármilyen operációs rendszeren és eszközön használható. Az adatbevitel után rendelkezésre áll az osztály gyakorisági és kölcsönösségi táblázata, a közösséget jellemző kohéziós és csoportlégtör-mutató, a társas mező tagolódási dimenzióinak mutatói, amelyek számításának alapja *Mérei* Közösségek rejtett hálózata című műve. A szociogram elkészítésében egy interaktív felület segíti a felhasználót. A szoftvert már számos korábbi kutatásunkban alkalmaztuk enyhén értelmi fogyatékos gyermekeket integráló tanulói közösségek vizsgálatában (*Szekeres és Horváth, 2014*).

Előadásunkban röviden bemutatjuk a program működését, összefoglaljuk azokat az újításokat, amelyek közelebb hozzák a felhasználóhoz a szociometriát, valamint ismertetjük azokat a folyamatban lévő fejlesztéseket, amelyek célja, hogy minél szélesebb körben alkalmazható legyen a módszer olyan populációk esetében is, mint például értelmileg akadályozott és autizmussal élő tanulók, akiknél eddig a módszer korlátai miatt nem volt lehetőség az adatfelvételre. A szoftver fejlesztésének következő állomása a papír-ceruza alapú szociometriai kérdőívek kiváltása, olyan érintésre optimalizált eszközök alkalmazásával, mint például a tablet és az interaktív tábla. Jelenleg is folyamatban lévő kutatásunk keretében az idei évben megkezdjük a digitális adatfelvételt enyhén értelmi fogyatékos gyermekeket integráltan és szegregáltan oktató tanulói közösségekben, valamint vizsgáljuk a módszer alkalmazhatóságát értelmileg akadályozott és autizmus spektrumzavarban érintett tanulói populációk bevonásával.